

РЕШЕНИЕ

№ 1244

гр. София, 27.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-10 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Десислава Зисова

при участието на секретаря Евдокия-Мария Ст. Панайотова като разгледа докладваното от Десислава Зисова Гражданско дело № 20211100114516 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба от И.А.Б. АД, с която са предявени срещу Р. АС. Ч. искове с правно основание чл.203, ал. 2 КТ, за общата сума от 155529,48 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди от неразрешени платежни операции, причинени от ответницата в периода 07.03.2017 - 05.09.2018 г. при умишлено неизпълнение на вменените й с трудов договор задължения, от които: 16268,77 лв. - възстановена на титуляра на сметката съгласно решение № 1313/17.07.2019 г. на СГС по т.д. №2479/2018 г. и 139260,71 лв. - възстановена сума съгласно решение 1235/15.06.2020 на САС по т.д. №895/2020 г. Претендира законната лихва върху сумата от 16268,77 лв. от 27.05.2020 г. и върху сумата от 139260,71 лв. от 22.01.2021 г., както и разноските по делото.

Ищецът твърди, че ответницата е работила по трудово правоотношение в клона на банката в гр. Смолян от 07.04.1993 до 29.09.2018 г. и са били възложени отчетнически функции. Твърди, че в периода 07.03.2017 г. - 05.09.2018 г. ответницата е извършила 37 неразрешени платежни операции, лично осчетоводени от нея, от сметката на ЕТ М.К. на стойност 142000 лв., като с действията си е нанесла имуществени вреди на ЕТ М.К.. С влезли в сила съдебни решения на СГС и САС при участието на ответницата Р.Ч. като трето лице помагач, банката е осъдена да възстанови на ЕТ М.К. стойността

на неразрешените операции, заедно със законната лихва от 23.11.2018 г. Претендира възстановената и заплатената по съдебно решение 1313/17.09.2019 г. на СГС сума от 16268,77 лв., ведно със законната лихва от датата на изплащането, както и възстановената и заплатената по решение 1235/25.06.2020 г. на САС сума от 139260,71 лв., ведно със законна лихва върху сумата от датата на плащането - 22.01.2021 г. Претендира направените в настоящето производство разноски.

Ответницата оспорва иска, оспорва да е увредила умишлено работодателя си, както и вредите да произтичат от нейни действия. Не оспорва обстоятелството, че е осчетоводила процесните операции, но твърди, че всяка една банкова операция се извършва от няколко служители на банката, в случая - от осчетоводяващия операцията служител, от касиера, изплащащ парите и в края на деня - от подписващите контролните листи. Твърди, че нейната имуществена отговорност е ограничена по обхват и размер и следва да бъде реализирана по реда и в размера, предвидени в чл. 206, съответно - чл. 207 ал.1 т.1 КТ – ограничена имуществена отговорност, тъй като става дума за небрежни действия на нея като служител при изпълнение на трудови функции. Оспорва, че възстановяването на сумите по влезлите в сила осъдителни съдебни решения срещу банката са основание за търсене на регресна отговорност.

Съдът, след като се запозна със становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира следното **от фактическа и правна страна:**

Установява се от представените като писмени доказателства трудов договор № 4/07.04.1993 и допълнителни споразумения към него, че между ищеца и ответницата е съществувало трудово правоотношение, по силата на което от 24.04.2015 г. ответницата е заемала в клона на банката в гр. Смолян длъжността "главен експерт фронт офис", а от 07.02.2018 е преназначена на длъжността "главен експерт бек офис" в същия клон. В кръга на службата си, същата се е запознала и се е задължила да изпълнява всички вътрешни правила, процедури и указания на банката, свързани с осчетоводяване на различните банкови операции (виж т.5, съответно - т.3 от раздел „Дейности, задължения и отговорности“ на длъжностните характеристики за длъжност „главен експерт фронт офис“ и „главен експерт бек офис“, подписани от

ищцата съответно на 27.04.2015 г. и 07.02.2018 г.). Установява се от Процедура за идентификация и проверка на идентификационните данни на юридически и физически лица, че при изпълнение на длъжността си банковите служители следва да идентифицират юридическите лица, включително едноличните търговци, чрез разпечатване от Търговския регистър на удостоверение за актуално състояние, установяване на законните представители, оригинален акт за оправомощаване, когато юридическото лице не се представлява от законните си представители и оригинал на документа за самоличност на лицето. Установява се от Правила за касовата дейност (л.59 и сл. и л.71 и сл.), че получаването и изплащането на суми от касата става само срещу надлежно подписани от клиента и банков служител документи (вносна бележка и нареждане-разписка).

Установява се от мотивите на решение № 1313/17.07.2019 г. на СГС по т.д. №2479/2018 г. (относно частта, в която е потвърдено) и решение 1235/15.06.2020 на САС по т.д. №895/2020 г., че за периода 07.03.2017 г. – 05.09.2018 г. като банков счетоводител ответницата е съставила нареждания-разписки за операции – тегления на каса, от сметката на ЕТ „М.К.“ на обща стойност 142000 лв., като подписите в посочените нареждания, положени от името на М.К., в качеството му на ЕТ „М.К.“, не са изпълнени от него, а са полагани от друго лице със стремеж за наподобяване на подписа на К.. С цитираните две решение съдът е приел, че процесните 37 платежни нареждания за теглене в брой на суми представляват неразрешени платежни операции по платежна сметка на ЕТ „М.К.“ (с първоинстанционното решение е уважен искът срещу банката за 4 платежни операции, извършени в периода 02.08.2018 г. – 31.08.2018 г. и е отхвърлен иска за останалите операции, а с въззивното решение първоинстанционното е частично отменено и е уважен иска за останалите платежни операции, извършени в периода 16.08.2017 г. – 05.09.2018 г.).

Ответницата е била страна в производството по т.д. №2479/2018 г. на СГС и т.д. №895/2020 г. на САС – участвала е като трето лице помагач на страната на банката. На основание чл. 299 ал. 1, вр. чл. 223 ал. 2 от ГПК, това, което съдът е установил в мотивите на решението си, е задължително за третото лице в отношенията му със страната, на която помага или която го е привлякла. Ето защо в настоящото производство съдът е обвързан от приетото в предходния процес относно обстоятелствата, включени във

фактическия състав за ангажиране на отговорността на ищеца по ЗПУПС (отм.), както и установеното в мотивите относно вида, стойността и начина на извършване на неразрешените платежни операции. За тези факти между страните е формирана задължителна сила на мотивите на влязлото в сила решение на СГС и САС.

От изложеното следва, че ответницата е осчетоводила писмени нареждания, въз основа на които са извършени процесните платежни операции, без те да са подписани за платец от лицето – титуляр на сметката - ЕТ „М.К.“, представляван от М.К.като подписите са полагани от друго лице със стремеж за наподобяване на подписа на К.. Към този момент ответницата, в качеството ѝ на „главен експерт фронт офис“ и „главен експерт бек офис“, ответницата е разполагала с права за извършване и осчетоводяване на всякакви платежни операции, независимо от стойността им, и без необходимостта тези операции да бъдат потвърждавани от втори служител на банковия клон. Трудовите задължения на ответницата са включвали **предварителна проверка идентичността на титуляра на сметката**, в случая едноличен търговец, в Търговския Регистър, чрез проверка на оригиналния документ за самоличност, включително и в сайта на МВР при теглене на суми в брой и **съответствието между титуляра по сметката**, респективно оправомощеното от него лице, и **наредителя на платежната операция**. Подробното описание на задълженията на служителите на банката са описани в Процедура за идентификация и проверка на идентифицирането на данни за физически и юридически лица, цитирана по-горе. В процесния период ответницата е имала правата и задълженията също да осъществява **„координация и контрол“** върху правилното и точното осчетоводяване на извършените както от самата нея, така и от други служители в клона банкови операции на стойност над 10000 лв. Ето защо съдът приема, че ищцата е осчетоводила платежни операции, които не са разрешени от титуляра на сметката, с което е допуснала трето неоправомощено лица да получи парични средства чрез тегленето на каса на пари в брой, което е причинило вреда на ищеца – последният е осъден да възстанови на титуляра на сметката стойността на неразрешените платежни операции, ведно със законната лихва и разноските по делото. Действията и бездействията на ответницата представляват **неизпълнение на вменените ѝ трудовите си задължения, изразяващи се в надлежна идентификация и верификация на титуляра**

по сметката и наредителя на платежната услуга, и в проверка на факти и изготвяне на документите, необходими за надлежното осчетоводяване на счетоводни операции, а именно тегленето на каса на пари в брой. Видно от представените платежни нареждания – за сумата от 16268,77 лв., преведена на 27.05.2020 г. на основание решение № 1313/17.07.2019 г. по т.д. №2479/2018 г. по описа на СГС – л.46 и за сумата от 139260,71 лв., преведена на 22.01.2021 г. на основание решение 1235/15.06.2020 по в.т.д. №895/2020 г. по описа на САС (л.163), нанесената имуществена вреда на ответника е за сумата от 155529,48 лв.

Съгласно чл.203, ал.2 КТ за вреда, която работникът или служителят е причинил умишлено на работодателя си, отговорността се определя от гражданския закон. По делото се установи, че ответницата е осчетоводявала платежни операции, без да провери самоличността на наредителя, с което е допуснала теглене на суми в брой от лице, което не е титуляр на сметката, от което за банката е възникнала вреда в размер на липсващите суми, заедно с лихви и разноски, които е осъдена да възстанови на титуляра на сметката - 155529,48 лв. Пропускът на ответницата да изпълни задълженията си представлява умишлено деяние – не се твърди да е в резултат на незнание или друга обективна или субективна пречка да се изпълнят дължимите действия по проверка на самоличността на наредителя на платежната операция. По делото няма данни пропускът за проверка на самоличността на наредителя нееднократно (общо 34 пъти) да се дължи на някакви външни причини, извън волята на ответницата и обективно препятствали я да изпълни задълженията си съгласно вменената му от работодателя отчетническа функция. Систематичното извършване на еднотипни нарушения на трудовите задължения от страна на ответницата спрямо един и същи клиент на банката доказва умишлените □ действия и изключва небрежност при или по повод изпълнение на трудовите □ задължения. Поради това са налице елементите от фактическия състав на гражданския деликт за ангажиране на отговорността й: деяние, противоправност, вина, вреди и причинна връзка между деянието и вредите. По делото се установи деянието, извършено чрез бездействие, същото е противоправно – съставлява неизпълнение за задълженията по трудовото правоотношение и разпореждането на работодателя, настъпили са вреди, които са в причинна връзка с деянието. Налице са предпоставките за ангажиране на отговорността на ответницата по реда на чл.203, ал.2 КТ, вр.

чл.45 ЗЗД. Предявения иск е основателен.

Неоснователни са възраженията на ответницата свързани с участие на трети за процеса лица – други служители, в причиняване на вредите. Ответницата навежда твърдение, че всяка платежна операция се разрешава от двама банкови служители (потвърждава се от втори служител), в това число – проверката на самоличността на наредителя следва да се извърши и от служителя на касата, който изплаща парите в брой, както и че всяка операция се контролира от трети банков служител, който в края на работния ден подписва листите за дневното движение на операциите. На първо място следва да се отбележи, че посочените възражения са ирелевантни за отговорността на ответницата по реда на чл.203 КТ, вр. чл.45 ЗЗД. По силата на чл.53 ЗЗД, ако увреждането е причинено от неколцина, те отговарят солидарно. Ответницата, като делинквент, дължи пълно обезщетяване на причинените вреди, а по пътя на регреса има право да получи онази част от изплатеното обезщетение, която е съответна на участието на другите съизвършители на вредите, ако има такива. Това възражение обаче не може да се противопостави на пострадалия, който има право на избор дали да предяви претенцията си срещу всички или срещу някой от делинквентите. Отделно от това и разгледано по същество възражението е неоснователно. Както бе посочено по-горе, съгласно длъжността на ответницата и правилата на банката, процесните платежни операции не са изисквали потвърждение от втори служител. Неоснователно е и твърдението, че банковият служител на касата има задължение да проверява самоличността на наредителя – видно от Правила за касовата дейност (л.59 и сл. и л.71 и сл.), получаването и изплащането на суми от касата става само срещу надлежно подписани от клиента и банков служител документи (вносна бележка и нареждане-разписка). Установява се и от представените Заповед №040 от 02.01.2018 г. и Заповед №180 от 01.06.2018 г., че при приключване на счетоводния ден (в края на работния ден) се извършва равнение на салдата на три документа – Разпределение по купюри, Касов дневник и Касови наличности и проверката се удостоверява с подпис на съответния служител, комуто е вменена. Извършва се проверка за наличие на всички счетоводни документи и същите се подреждат по хронология. В цитираните заповеди са описани и други технически действия, които следва да се извършват и конкретните служители, които са натоварени да ги извършат, но не се съдържа задължение за

проверка на платежните операции по същество – дали лицето, което ги е заявило е титуляр или редовно упълномощен от титуляра на конкретната банкова сметка. Такава последваща проверка не би и могла да се извърши, доколкото към края на работния ден платежните операции са вече изпълнени, съответно – вече не присъстват лицата и документите им за самоличност или за представителна власт. И не на последно място - проверката и сверяването на салдата по контролните листи за всички осчетоводени в банковия клон операции за деня са ирелевантни към задължението на банковия служител, в случая - ответницата, да идентифицира надлежно титуляра на сметката или неговия пълномощник като наредители, преди да осчетоводи всяка една операция за теглене на пари на каса.

Неоснователни са и възраженията, че отговорността на ответницата следва да се ангажира по реда на ограничената имуществена отговорност. В случая на ответницата са възложени отчетнически функции, сред които дейност по инициране на операции по теглене на суми по сметки. Понесени са от ищеца имуществени вреди в размер на липсващите от сметката на клиент на банката и подлежащи на възстановяване суми. Липсата представлява недостиг в касата – състояние на неотчетност, което е с неустановен произход. В случай, че е налице недостиг в касата, отчетникът носи пълна имуществена отговорност по реда на чл.207, ал.1, т.2 КТ, а когато недостига в касата има установен произход, както е в случая (поради извършване на неразрешени от титуляра на сметката платежни операции), отговорността на отчетника се реализира по реда на чл.203 КТ. В случая, както бе изяснено по-горе, от механизма на извършване на деянието (многократни пропуски за проверка на самоличността на наредителя по спрямо един и същи клиент на банката) съдът приема, че е налице умишлено причинена вреда. Неоснователни са изложените в писмените бележки възражения, че ищецът не е ангажирал по делото доказателства относно умишъла (като форма на вина) на ищцата. Доколкото формата на вината, представляваща отношението на дееца към извършеното, е елемент от вътрешния му мир, за него съдът съди от всички установени обективни елементи на деянието. в случая съдът е изложил мотиви по какви причини приема конкретната форма на вина – многократно извършване на едно и също нарушение при един конкретен клиент на банката. По изложените съображения съдът приема, че не са налице предпоставките за ангажиране на ограничена имуществена

отговорност на ответницата.

Искът следва да се уважи за сумата от 155529,48 лв. По силата на чл.84, ал.3 ЗЗД при задължения от непозволено увреждане длъжникът изпада в забава без покана от момента на възникване на вредите. Ето защо на ищеца следва да се присъди законната лихва от датата на възстановяване на средствата по неразрешените платежни операции – за сумата от 16268,77 лв., считано от 27.05.2020 г. до окончателното плащане и за сумата от 139260,71 лв., считано от 22.01.2021 г. до окончателното плащане. Искът е изцяло основателен, като в исковата молба е посочена сума в по-висок размер – 166594,76 лв., в която са включени начислени законни лихви до датата на предявяване на исковата молба. Доколкото обаче законната лихва се присъжда по правилата на чл.84, ал.3 ЗЗД, изтеклата лихва до исковата молба не следва да се инкорпорира в размера на главницата, а да се присъди отделно.

-

По разноските:

На ищеца следва да се присъдят направените разноси за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение (300 лв.) – за сумата от 7063,79 лв.

Поради което Софийският градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Р. АС. Ч., ЕГН:*****, да заплати на **"И.А.Б." АД,** ЕИК: ****, както следва:

на основание чл.203, ал. 2 КТ, вр. чл.45 ЗЗД, сумата от **155529,48 лв.,** представляваща обезщетение за имуществени вреди от неразрешени платежни операции в периода 16.08.2017 г. – 05.09.2018 г., извършени при умишлено неизпълнение на вменените с трудов договор задължения, за които ищецът е осъден да възстанови на титуляра на сметката съгласно решение № 1313/17.07.2019 г. на СГС по т.д. №2479/2018 г. решение 1235/15.06.2020 на САС по т.д. №895/2020 г., заедно със **законната лихва върху главницата,** както следва: за сумата от 16268,77 лв., считано от 27.05.2020 г. до окончателното плащане и за сумата от 139260,71 лв., считано от 22.01.2021 г.

на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от **7063,79 лв.**, представляваща съдебни разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от съобщаването му чрез връчване на препис.

Съдия при Софийски градски съд: _____